

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szalay Gyula ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Fekete Anna jogtanácsos által képviselt alperes ellen, biztosítási szerződés teljesítése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. október 18. napján meghozott, 15.P.24.751/2010/52. számú ítélete ellen, az alperes részéről 55. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

### í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi az felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 951.500 (kilencszázötvenegyezer-ötszáz) forint együttes első és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### I n d o k o l á s

A felperes végleges keresete szerint elsődlegesen a Ptk. 553. § (1) bekezdése alapján 7.272.211 forint és 2009. március 9. napjától számított kamata, másodlagosan pedig a Ptk. 6. §-a alapján 3.000.000 forint megfizetésére kérte kötelezni alperest.

Előadta, hogy a ... forgalmi rendszámú ... típusú traktort a ... Lízing Zrt-vel kötött szerződése alapján lízingelte, arra az alperesnél rendelkezett vagyonbiztosítással. A traktor 2008. augusztus 13-án munka közben kigyulladt, és ennek következtében a bal hátsó sárvédője, üzemanyagtankja, valamint a fülke és az alváz közötti kábelköteg sérült. A traktor sérüléseit kijavíttatta, és a lízingszerződés megszüntetése után a traktort értékesítette. Álláspontja szerint a vezetékrezgésből adódóan a vezetékek eltört, szigetelése megsérült, és a tűz a rövidzárlat miatt keletkezett. Az alperes ezért a Géptörés-biztosítási Szabályzat I/3. pontja és VII/1. pontja alapján köteles a szolgáltatását teljesíteni. Másodlagos igénye alapjaként arra hivatkozott, hogy az alperes a kárrendezési eljárás során tanúsított magatartása nélkül a traktort nem javíttatta volna ki. A kijavított traktor vételára pedig értékesítéskor a követelt összeggel volt alacsonyabb, mint egy általános állapotú traktor vételára lett volna.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta a felperes keresetösszegezési jogát arra hivatkozással, hogy a biztosítás kedvezményezettje a ... Lízing Zrt. volt. Vitatta a biztosítási esemény bekövetkeztét. Álláspontja szerint tűzkár nem vállalt kockázatot, a rövidzárlat pedig nem vonható sem a géptörés, sem a gépbaleset fogalmi körébe. Hivatkozott arra is, hogy a tűz keletkezésének oka, helye, ideje, lefolyása kétséget kizáróan nem került bizonyításra. Álláspontja szerint a Ptk. 544. § (2) bekezdése alapján mentesül, mert a felperes a kárt késedelmesen jelentette be. A hivatásos tűzoltókat pedig nem értesítette, így tűzvizsgálati eljárás lefolytatására és hatósági bizonyítvány kiadására sem került sor. Indítványozta tűzvizsgáló szakértő kirendelését.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 7.272.211 forint és 2011. május 5. napjától késedelmi kamat megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a perbeli traktorra vonatkozó vagyonbiztosítási szerződés kedvezményezettje a lízingcég, biztosítottja pedig a felperes volt. A per folyamán azonban a felperes csatolta a lízingcéggel kötött engedményezési szerződését, amely alapján jogosulttá vált arra, hogy a biztosítóval szemben a saját nevében igényt érvényesítsen.

Kifejtette, hogy a biztosítási kötvény szerint a biztosított vagyonkár fogalma alatt a vagyontárgy lényegét érintő fizikai károsodást kellett érteni. Álláspontja szerint ezért nem kellett jelentőséget tulajdonítani annak, hogy a szerződés I/1. pontja a nem kívülről bekövetkező erőhatás, baleset miatti fizikai károsodás esetére a géptörés fogalmat használja. A szerződés értelmezése alapján pedig arra következtetett, hogy a biztosítót szolgáltatási kötelezettség terhelte, ha a kár a szerződés I/3. pontjában rögzített okok valamelyike miatt következett be.

A kihallgatott tanúk vallomása, az okiratok tartalma, valamint a szakértői vélemény alapján tényként állapította meg, hogy a tüzet elektromos zárlat idézte elő. Utalt arra, hogy ezt a tényt egyik fél sem tette vitássá. Álláspontja szerint elektromos zárlat esetén a biztosítási esemény megvalósult, ezért nem volt jelentősége annak, hogy azt vezetéktörés okozta-e. A vezetéktörést azonban az ... Zrt. által kiadott nyilatkozat és G. J. tanúvallomása alapján megállapíthatónak tartotta. Utalt arra, hogy a következményi kár a biztosított vagyontárgyon kívüli dologban bekövetkezett kárt jelenti, a felperes pedig ilyet nem érvényesített a perben. Rámutatott, hogy a Géptörés-biztosítási Szabályzat alapján a felperes a hivatásos tűzoltók értesítésére és hatósági bizonyítvány beszerzésére nem volt köteles. Megállapította, hogy a felperes nem a Szabályzat VI/1. pontjában előírt két napon belül jelentette be a káreseményt a biztosítónak. Álláspontja szerint azonban emiatt a tűz oka nem vált kideríthetetlenné, az a lefolytatott bizonyítás alapján egyértelműen megállapítható volt. Kiemelte, hogy kirendelő végzésében a gépjárműszakértő számára előírta, hogy amennyiben a kérdések megválaszolásához szükséges, tűzvizsgálati szakértő bevonásával adjon választ a feltett kérdésekre. A szakértő azonban ilyen társszakértő bevonását nem tartotta szükségesnek. A gépjárműszakértői vélemény pedig egyértelműen alátámasztotta, hogy a kár oka elektromos zárlat volt, ezért tűzvizsgálati szakértő kirendelését nem tartotta szükségesnek. Utalt arra, hogy a kifizetett javítási költségből az általános forgalmi adót a felperes visszaigényelte,

ezért a javítási költséget nettó értéken kellett figyelembe venni, és abból az 5 % önrészt le kellett vonni. A számítás eredményeként meghatározott javítási költségből a Pp. 215. §-ára figyelemmel alperes a felperes elsődleges keresete szerinti összeg megfizetésére volt kötelezhető.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a szerződési feltételek alapján a tűzkár géptörés-biztosítási eseménynek nem minősülhetett. A szerződés értelmezése során a Ptk. 207. § (1) bekezdése volt irányadó, így a géptörés-biztosítási eseménynek lényeges fogalmi elemét képezte a töréskár bekövetkezése. A tűz keletkezésével kapcsolatban viszont nem merült fel adat arra nézve, hogy azt kívülről ható külső erőhatás okozta. Álláspontja szerint téves az az álláspont, hogy a vezetéktörés tényét felperesnek nem kellett bizonyítania, különös tekintettel arra, hogy kifejezetten erre hivatkozással állította a biztosítási esemény bekövetkezését. Amennyiben a vezetéktörés ténye egyébként bizonyítást is nyert volna, a szerződés I/3. pontja alapján abban az esetben is csak a vezetéktöréssel közvetlen összefüggésben felmerült javítási költség megtérítése terhelné, a tűzkárral összefüggésben felmerült helyreállítási költség nem. Kiemelte, hogy a szakvélemény alapján sem a vezetéktörés ténye, sem annak helye nem nyert bizonyítást. Álláspontja szerint a vezetéktörés kérdése a Pp. 177. § (1) bekezdése szerinti szakkérdés, amely nem helyettesíthető tanúvallomással, különösen olyannal, amely ellentétes a szakvélemény megállapításaival. Kiemelte, hogy a szakértő csak valószínűségi szinten tett megállapításokat véleményében. Hivatkozott arra is, hogy a tűz keletkezésének körülményeire vonatkozó okirati bizonyítékokat a felperes készítette, illetve azok a felperes elmondása alapján készültek.

Utalt arra, hogy a felperes szerint a tűz oka a vezetéktörés következtében fellépett rövidzárlat volt. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság helytállási kötelezettségét olyan, tévesen értelmezett szerződési rendelkezésre alapította, amelyre a felperes az elsőfokú eljárás során nem is hivatkozott. Álláspontja szerint ezzel a bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedett. Hivatkozott arra, hogy a bíróság ítéletének alapjául szolgáló ... Értelmezési Megállapodás nem a Géptörés-biztosítási Szabályzathoz kapcsolódik, hanem a gépek, berendezések összkockázatú vagyonbiztosításának 1. pontját egészíti ki.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperesnek határidőben be kellett volna a biztosítási eseményt jelentenie és a tűzrendészeti hatóságot értesítenie kellett volna.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Ebben azt emelte ki, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytállóan értékelte. A teljes körű vagyonbiztosítás mellett a traktor használata során keletkezett károk fedezése érdekében kötött a géptörés kockázatra is biztosítást. A géptörés szerződésben meghatározott fogalma a köznapinál tágabb

volt. A lefolytatott bizonyítás pedig kétséget kizáróan igazolta, hogy a tüzet vezetéktörés miatt keletkezett rövidzárlat okozta.

Fellebbezéssel nem támadták, így első fokon jogerőre emelkedett az ítéletnek a felperes 7.272.211 forint után 2011. május 5-ét megelőző időszakra vonatkozóan támasztott késedelmi kamatigényét elutasító rendelkezése [Pp. 228. § (4) bekezdése].

Az alperes fellebbezése megalapozott.

A felperes biztosítási szerződés teljesítését kérte az alperestől. A felek között alapvetően a szerződés tartalma, és a biztosítási fedezetbe vont káresemény bekövetkezése tekintetében bontakozott ki a jogvita. Az ítéltábla álláspontja szerint ezek a kérdések a szerződés értelmezése, illetve a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése alapján megválaszolhatók voltak. Ehhez további bizonyítás lefolytatására nem volt szükség, és az elsőfokú eljárás lényeges szabályait sem sértették meg. A Pp. 252. § (2)-(3) bekezdése alapján ezért nem volt indok az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, az érdemben felülbíráható volt.

Az elsőfokú bíróság a tényállást alapvetően helyesen állapította meg, a döntésével és annak jogi indokaival azonban az ítéltábla nem értett egyet.

Az ... Zrt. és az alperes között létrejött, a Ptk. 536. § (1) bekezdésében és 548. §-ában szabályozott, vagyonbiztosítási szerződés alapján a biztosító meghatározott jövőbeni esemény (biztosítási esemény) bekövetkeztétől függően vállalt kötelezettséget bizonyos összegnek a megfizetésére vagy más szolgáltatás teljesítésére.

A fellebbezési eljárásban már nem volt vitás, hogy a biztosítás kedvezményezettjével kötött engedményezési szerződés alapján a felperes a maga javára követelhetette a biztosító szolgáltatását. A felek a biztosítási szerződésben az alperes Géptörés-biztosításra és a Gépek, Berendezések összkockázatú vagyonbiztosítására vonatkozó szabályzatát is alkalmazni rendelték.

A felperes a biztosított traktor üzemelése közben bekövetkezett káreseményből eredő igényét érvényesítette az alperessel szemben. Az alperesnek a Gépek, Berendezések összkockázatú vagyonbiztosítási szabályzata alapján csak a kívülről ható események, erőhatások minősültek biztosítási eseménynek (6. pont). A biztosító a géptörésből eredő károk tekintetében a felelősségét kifejezetten kizárta (7.29. pont). Az összkockázatú vagyonbiztosítás alapján tehát az alperes teljesítési kötelezettsége bizonyosan nem állt fenn. A felperes keresetét maga is a géptörés-biztosításra alapította.

A Géptörés-biztosítási szabályzat alapján a biztosító a biztosított vagyontárgyban egyfelől a gépek részleges vagy teljes működésképtelenségét eredményező, véletlen, váratlan, előre nem látható formában fellépő töréskárok (géptörés I.1.

pont), másfelől a külső erőhatás, baleset miatt bekövetkező károk (gépbaleset I.2. pont) megtérítését vállalta. Biztosítási eseménynek azonban kizárólag az a géptörés vagy gépbaleset minősült, amelynek oka - egyebek mellett - rázkódás, alkatrészek kilazulása, túlterhelés, túlhevülés, rövidzárlat, szigetelési hiba volt (I.3. pont).

A felperes a géptörés fogalmi körébe tartozó biztosítási esemény bekövetkezését állította. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdésére figyelemmel a keresete eredményességéhez a felperesnek kellett bizonyítania, hogy a káresemény a szabályzatban meghatározott biztosítási eseménynek felelt meg. A Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyítás sikertelenségét pedig a bizonyításra köteles felperes terhére kellett értékelni.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Géptörés-biztosítás alapján a biztosító kockázata nem kizárólag a törésből eredő károkra terjedt ki. A szabályzattól eltérően a felek ugyanis a biztosítási kötvény záradéka szerint minden, a vagyontárgy lényegét érintő fizikai károsodást a kár fogalma alá vontak. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróságnak ezzel a jogi álláspontjával nem értett egyet. A kötvény idézett értelmezési záradéka ugyanis nem a biztosítási esemény, hanem a vagyonkár fogalmára vonatkozott. A kötvény a biztosítási esemény fogalmára vonatkozó külön záradékot nem tartalmazott. A felek a szerződésben a töréskár fogalmát nem határozták meg, azt a szó általánosan elfogadott jelentésénél szélesebb esetkörre nem terjesztették ki. Az alperes ezért helytállóan hivatkozott arra, hogy a géptörés biztosítási esemény fogalmának értelmezése során a Ptk. 207. § (1) bekezdésének szabályát kellett alkalmazni.

Mindebből következően az ítélet tábla nem osztotta az elsőfokú bíróság azon okfejtését sem, hogy minden olyan esetben beállt a biztosító szolgáltatási kötelezettsége, amennyiben a kár a szabályzat I.3. pontjában felsorolt okok miatt következett be. A szabályzat helyes értelmezése alapján a felperesnek nem volt elegendő a túlhevülés, rövidzárlat, szigetelési hiba, vagy a szabályzatban meghatározott más ok jelentkezését bizonyítania. Emellett igazolnia kellett a vezetéktörés (töréskár) bekövetkezését, továbbá, azt is, hogy az a megnevezett hibajelenségekkel okozati összefüggésben keletkezett.

Az ... Zrt. műszaki vezetőjének 2008. október 14-én kelt nyilatkozata szerint a tűz oka a fő elektromos kábel egységében vezetéktörés következtében bekövetkezett rövidzárlat volt. A trakort szervizelő G. J. tanú megerősítette a vezetékszakadás tényét. Vallomása szerint a tüzet az elektromos vezetékek zárlata okozta. Ezek a bizonyítékok azonban legfeljebb a töréskár tényének megállapítása körében voltak értékelhetők. Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a vezetéktörés oka a Pp. 177. § (1) bekezdése alapján kizárólag a szakértő véleménye alapján volt megítélhető.

A kiegészített szakvélemény szerint a tűz nagy valószínűséggel elektromos zárlat miatt, a vezetékfülke alatt a sebességváltó egység feletti elektromos kábelkötegek tartományában keletkezett. A rendelkezésre álló fényképfelvételek alapján azonban

a szakértő a vezetéktörés tényét és annak helyét nem látta igazolhatónak. Ennek következtében pedig a rövidzárlat és a vezetéktörés közötti ok-okozati összefüggés fennállására nézve sem tudott nyilatkozni.

Mindezekre tekintettel azt kellett megállapítani, hogy a felperes a biztosítási esemény bekövetkezését nem igazolta. Biztosítási esemény hiányában pedig a biztosító teljesítési kötelezettsége sem állhatott be.

Az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges kereseti kérelmét alaposnak találta, ennek következtében az ún. biztatási kár megtérítésére irányuló, másodlagos keresetét nem bírálta el. Az ehhez szükséges adatok azonban egyébként rendelkezésre álltak. Az ítélet tábla álláspontja szerint a felek jogait és kötelezettségeit a létrejött szerződés tartalma határozta meg. A teljesítéssel kapcsolatos magatartásuk, jognyilatkozataik megítélése során is a szerződés rendelkezései voltak irányadók. A felperes által hivatkozott Ptk. 6. §-a olyan szubszidiárius tényállás, amely szerződéses jogviszony fennállása esetén nem alkalmazható.

A kifejtettekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az 581.800 forint fellebbezési illetékből, 300.000 forint első- és másodfokú jogtanácsosi munkadíjából, valamint 69.700 forint előlegezett szakértői díjából álló perköltségét megfizetni.

Budapest, 2013. november 5.

Világhyiné Dr. Böcskei Terézia s. k.  
a tanács elnöke

Dr. Csóka István s. k.  
Sándor s. k.  
előadó bíró

Dr. Lente  
bíró

A kiadmány hitelül:  
Hilcz Ádámné  
tisztviselő